

تاثیر شبکه های مجازی بر خانواده در شهرستان کازرون و راهکارهای کنترل آن در سال های ۹۴-۹۰

یونس میرزایی

دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد نورآباد ممسنی

چکیده

با گسترش دسترسی به اینترنت و حضور افراد به عنوان کاربر در شبکه های اجتماعی، فضای بسیار گسترده ای برای برقراری ارتباط بین افراد فراهم شده است. امکانی که در کنار تمامی مزایای آن شامل کاهش هزینه ارتباطی و تسهیل در اطلاع رسانی ها مشکلاتی را نیز فراهم نموده است و فارغ از این مساله خانواده ها به شدت هر چه تمامتر متاثر از این مساله قرار گرفته اند. پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر شبکه های مجازی بر خانواده در شهرستان کازرون و راهکارهای کنترل آن در سال های ۹۴-۹۰ اجرا شده است روش اجرای این تحقیق توصیفی - پیمایشی می باشد جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه خانواده های شهر کازرون و نمونه آماری تعداد ۱۴۰ نفر می باشد ابزار سنجش پژوهش حاضر پرسشنامه می باشد که مبتنی بر فرضیات پژوهش طراحی گردیده است و آلفای کرونباخ آن در حد نرمال $0/809$ می باشد. یافته ها نشان دادند بین شبکه های مجازی بر عملکرد خانواده رابطه معنادار وجود دارد زیرا سطح معناداری کمتر از 0.05 قابل قبول است پس فرضیه با 97% احتمال قابل قبول است بین استفاده از شبکه های مجازی بر بزهکاری فرزندان رابطه معنادار وجود دارد زیرا سطح معناداری کمتر از 0.05 قابل قبول است. پس فرضیه با 98% احتمال قابل قبول است. بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین استفاده از شبکه های مجازی بر طلاق رابطه معنادار وجود دارد زیرا سطح معناداری کمتر از 0.05 قابل قبول است. پس فرضیه با 98% احتمال قابل قبول است.

واژه های کلیدی: شبکه های مجازی، خانواده، شهرستان کازرون، راهکارهای کنترل فضای مجازی.

مقدمه

قبل از هر چیز باید گفت که اینترنت فضایی مجازی و بسیار گسترده است که استفاده از آن روز به روز در حال افزایش می باشد. اینترنت در ابتدا با هدف تبادل اطلاعات خاص از به هم متصل شدن چند شبکه ی کامپیوتری در ارتش ایالات متحده ی آمریکا متولد شد و بعد از مدتی به بخشهای خصوصی آن کشور و کشورهای دیگر رسید. در سال ۱۳۷۲ به همت مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات تهران (IPM) اینترنت وارد ایران شد. در حال حاضر موارد استفاده از اینترنت بسیار زیاد شده و روز به روز هم در حال افزایش است. امروزه استفاده از شبکه های مجازی در خانواده ها به صورت یک معضل درآمده و همه اعضا به نوعی درگیر کانال های مختلف در این شبکه ها هستند به نحوی که سطح تعامل بین اعضای خانواده به حداقل ممکن رسیده است به عبارت دیگر یکی از دلایل عمده سست شدن پایه های خانواده این است که افراد اوقات کمتری را در کنار هم می گذرانند و کوچک شدن خانواده ها به دلایل مختلف از جمله تلاش برای تامین هزینه های خانواده و امرار معاش، منجر به کاهش ارتباط اعضای خانواده به خصوص روابط عاطفی آن ها شده است و دوری اعضای خانواده نسبت به هم و تامین نشدن نیازهای عاطفی و ارتباطی افراد در این شرایط امری اجتناب ناپذیر است که با این وضعیت فضاهای مجازی و شبکه های مجازی که بین جوانان و دیگر اقشار رواج یافته اند، جایگزینی برای تامین نیاز عاطفی و ارتباطی افراد می شوند. (مهاجرانی، ۱۳۹۴)

شبکه های مجازی اثرات منفی زیادی بر ساختار خانواده ها وارد کرده اند اساساً لازم است که این مساله که شکل حادی به خود گرفته در جامعه مورد بازبینی و حلای علمی قرار گیرد و با تحلیل و آسیب شناسی چالش های موجود زمینه استفاده صحیح را از این شبکه ها در جوانان و نوجوانان نهان کنیم. شبکه های مجازی این روزها به یکی از بزرگ ترین عوامل برای زیرپا گذاشتن حریم شخصی تبدیل شده اند و والدین همواره نگران آن هستند که امنیت فرزندشان به واسطه حضور در این فضا دچار مشکل نشود. فرزندان جدا از اینکه در چه گروه سنی قرار دارند، همواره می توانند با این تهدیدها مواجه شوند و خطرات اجتماعی در فضای مجازی آنها را تهدید کند (غمامی، ۱۳۸۴).

اندیشمندان به این نتیجه رسیده اند که افزایش کمی ارتباطات که به واسطه اینترنت و شبکه های مجازی اجتماعی صورت گرفته، از کیفیت ارتباطات انسانی در خانواده ها کاسته است و این مساله خطی چند سال آینده می تواند به یک نگرانی جدی تبدیل شود. فرزندان این روزها ترجیح می دهند صحبت تلفنی کوتاه تری با والدین خود داشته باشند و حتی اگر پدر یا مادرشان در سایتی مانند فیس بوک عضویت نداشته باشند، فرا رسیدن اتفاقات مختلف مانند روز مادر یا تولد پدر، در صفحه اجتماعی خود به آنها تبریک می گویند و به عبارت دیگر اتفاقی مانند تولد اعضای خانواده را بدون حضور آنها، با دوستان اجتماعی خود به اشتراک می گذارند. به نظر می رسد گاهی تعاملات انسانی نادرست در سست شدن روابط و زندگی زوجین تاثیر داشته و آن ها را از هم دور می کند. به طوری که در شهرهای بزرگ و با جمعیت بالا که دسترسی به امکانات ارتباطی مختلف فراهم است این روابط با حضور فرد سوم به جهت شبکه های اجتماعی، دچار تزلزل شده و نتیجه زندگی زوجین طلاق است. به طوری که در سال ۹۳ تعداد طلاق های ثبت شده در کشور به ۱۶۳۵۶۹ رسید که با رشد ۸۲۰۰ موردی همراه بود. (معمدنیژاد، ۱۳۸۹).

تعداد ازدواج های ثبت شده در این سال به ۷۲۴۳۲۴ نفر رسید و با مقایسه با میزان طلاق، نسبت ازدواج به طلاق به ۴۰۴ رسید؛ به عبارت دیگر به ازای هر ۴۰۴ ازدواج در کشور، یک طلاق رخ می دهد که از سال ۹۰ تا کنون بیشترین تعداد طلاق ثبت شده در کشور به سال ۹۳ اختصاص دارد. بی شک بخشی از این جدایی ها و حتی طلاق های عاطفی بی ارتباط با استفاده نادرست از شبکه های اجتماعی نیستند. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۶۵)

برای اینکه بتوانیم این معضل را حل کنیم یا به عبارتی به حداقل ممکن برسانیم بهترین کار فرهنگ سازی و گسترش و نهادینه کردن فرهنگ دینی و اسلامی در جوانان و نوجوانان است. از طرف دیگر کارشناسان و روان شناسان حرفه ای باید در این زمینه به عنوان صاحب نظران ابراز عقیده نمایند. سوال اصلی که در اینجا مطرح می شود این است که آیا شبکه های مجازی بر خانواده ها در سال های ۹۴-۹۰ در شهرستان کازرون تاثیر زیادی داشته است؟

سوالات فرعی

۱. آیا استفاده از شبکه های مجازی بر طلاق در شهرستان کازرون تاثیر داشته است؟
۲. آیا استفاده از شبکه های مجازی بر بزهکاری فرزندان در شهرستان کازرون تاثیر داشته است؟

فرضیه اصلی

به نظر می رسد شبکه های مجازی بر خانواده ها در سال های ۹۴-۹۰ در شهرستان کازرون تاثیر زیادی داشته است.

فرضیه های فرعی

۱. به نظر می رسد استفاده از شبکه های مجازی بر طلاق در شهرستان کازرون تاثیر دارد.
۲. به نظر می رسد استفاده از شبکه های مجازی بر بزهکاری فرزندان در شهرستان کازرون تاثیر دارد.

سوابق و مبانی نظری تحقیق

۱- رستمی نژاد و همکاران در پژوهشی با عنوان پیش بینی عضویت در شبکه های مجازی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان بر اساس سبک های فرزندپروری و سازگاری نشان دادند هدف پژوهش تعیین سهم سبک های فرزندپروری و سازگاری اجتماعی در پیش بینی عضویت دانش آموزان پیش دانشگاهی در شبکه های اجتماعی و رابطه عضویت در شبکه ها با عملکرد تحصیلی آن ها بود. نتیجه گیری: با توجه به این یافته ها آموزش والدین و آگاهی آن ها نسبت به اتخاذ سبک های فرزندپروری خود و آثار آن بر عملکرد تحصیلی و رشد اجتماعی فرزندان شان و نیز فراهم آوردن زمینه ارتباط حضوری هرچه بیش تر دانش آموزان با همسالان شان برای افزایش سازگاری اجتماعی آن ها ضروری به نظر می رسد.

۲- اخوان ملایری و همکاران در پژوهشی با عنوان شبکه های اجتماعی مجازی و شادکامی نشان دادند هدف این مطالعه بررسی اثر شبکه اجتماعی مجازی بر سرمایه اجتماعی و میزان شادکامی افراد عضو در یکی از سایت شبکه های اجتماعی است. افزایش شبکه های ارتباطی، عضویت در گروه های مختلف، تبعیت از هنجارها و قوانین، ایجاد اعتماد به دیگران و گروه ها، به دست آوردن اطلاعات و حمایت و در نهایت دسترسی به منابع مختلف که همگی این موارد مولفه های تشکیل دهنده سرمایه اجتماعی است. افزایش سرمایه اجتماعی در این سایت شبکه های مجازی بر تجربه و احساس مثبت تاثیر افزایشی و بر تجربه و احساس منفی تاثیر کاهشی می گذارد که نهایتاً به افزایش شادکامی منجر می شود؛ در نهایت، عضویت و مشارکت در شبکه های اجتماعی مجازی باعث افزایش سرمایه اجتماعی و در ادامه شادکامی افراد می شود.

۳- مزینی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان چالشهای آموزش در شهر الکترونیکی راه اندازی و توسعه آموزش های الکترونیکی یکی از ابزارهای بلامنزاع در ارتقا دانش و توانمندسازی شهروندان در فضای مجازی است. نگاهی گذرا به تجربیات گذشته در این زمینه دستاوردها و مزایای بیشماری را نمایان می سازد لیکن این ابزار نیز مثل هر فناوری دیگر باید به شکل مناسب و متناسب به کار گرفته شود. برخی تجربیات اجرا شده طی سالهای اخیر در ایران مجموعه ای از موفقیت ها و نیز ناکامی ها را به دنبال داشته است؛ و لذا به منظور دستیابی به حداکثر مزایای این نوع آموزش، ضروری است چالشهای پیش رو را شناخته و مرتفع نماییم.

۴- مرادی، شهاب؛ رجب پور، مجتبی، کیان ارثی فرحناز، حاجلو نادر، رادبخش ناهید انگیزه های استفاده از شبکه های مجازی اجتماعی فصلنامه فرهنگ در دانشگاه اسلامی، شماره ۱۰، بهار ۱۳۹۳ ص ۹۵

هدف: هدف از این مطالعه بررسی تعداد تقریبی کاربران، تعداد تقریب دوستان و دوستان جنس مخالف، فاکتورهای انگیزشی و تفاوت دختران و پسران به عنوان کاربر شبکه اجتماعی مجازی بوده است. نتیجه گیری: مجموع نتایج نشان می دهد که دختران و پسران در میزان استفاده از فیس بوک با انگیزه های مختلف با یکدیگر تفاوت دارند. نتایج این پژوهش می تواند در بررسی نیازها و شرایط جوانان و توجه به آنها راه گشا باشد.

۵- عسکری (۱۳۸۷) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر بازیهای رایانه ای بر عملکرد تحصیلی دانشجویان دریافت که دانشجویانی که از بازیهای رایانه ای خصوصاً بازیهای جنگی استفاده می کنند عملکرد تحصیلی پائین تری دارند و خشونت بیشتری از خود نشان می دهند و معمولاً اهل دعوا هستند.

۶- زکریایی (۱۳۸۷) در پژوهشی با عنوان تأثیر بازیهای رایانه ای و اینترنتی بر خشونت نوجوانان و جوانان شهرستانی را مورد بررسی قرار داد: به این نتیجه رسید که بازیهای رایانه ای به خشونت جوانان تأثیر بسزایی داشته است. وی مقدار سطح معنی داری را در آزمون واریانس ۰/۰۲ بدست آورد همچنین وی دریافت که دانشجویانی که از اینترنت و کامپیوتر استفاده زیادی می کنند در مقابل دانشجویانی که از اینترنت استفاده نمی کنند یا کمتر از سطح مورد نظر استفاده میکنند از هوش و پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردارند و معدل آنها نسبت به سایر دانشجویان در سطح بالاتری است.

مبانی نظری تحقیق

مفهوم خانواده

شاید به نظر برسد که مفهوم «خانواده» از مفاهیمی بسیار روشن و همه فهم است، به گونه‌ای که عامه مردم، اعم از کوچک و بزرگ و باسواد و بی‌سواد، همه آن را می‌فهمند و نیازی به تعریف آن نیست، ولی آن قدرها ساده هم نیست. وقتی به منابع واژه‌شناسی مراجعه کنیم، می‌بینیم تعاریف گوناگونی از آن شده و صاحب‌نظران بر اساس تخصص و نیازشان، هر کدام تعریفی از «خانواده» ارائه داده‌اند. برخی خانواده را یک سازمان اجتماعی دانسته، بعضی روابط خویشاوندی و همخونی را اساس تشکیل خانواده تلقی کرده‌اند، عده‌ای دیگر عامل اقتصادی و گروهی نیز عوامل روانی و جنسی را سبب پیدایش آن قلمداد کرده‌اند. (ساروخانی، ۱۳۹۲) به هر صورت، همان‌گونه که از منابع دیگر هم برمی‌آید، منظور از «خانواده» در این گفتار، مجموعه‌ای از افرادی است که یکجا در کنار هم زندگی می‌کنند و معیار همزیستی و همبستگی آن‌ها دو چیز است: قرابت یا زوجیت؛ بنابراین، خانواده‌های والدینی، تک والدینی یا بدون والدین یا برادران و خواهرانی که با هم زندگی می‌کنند نیز مشمول این بحث خواهند بود. (ژان کازنو ۱۳۸۳).

مفهوم شبکه های اجتماعی

شبکه اجتماعی ساختاری اجتماعی است که از گره‌هایی (که عموماً فردی یا سازمانی هستند) تشکیل شده‌است که توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی مانند ایده‌ها و تبادلات مالی، دوست‌ها، خویشاوندی، لینک‌های وب، سرایت بیماری‌ها (اپیدمولوژی) به هم متصل‌اند. (فرهادی، ۱۳۹۰).

شبکه اجتماعی مجازی زنجیره ای از ارتباطات و گره های شبکه اجتماعی یا حضور غیر فیزیکی افراد در یک محل مجازی است.

در شبکه اجتماعی مجازی ارتباط افراد و سازمانها یا گروهها رو در رو و بدون واسطه نیست بلکه به ابزاری به نام اینترنت بستگی دارد. اینروزها وقتی صحبت از شبکه اجتماعی در اینترنت می شود در واقع در حال صحبت از نوع مجازی و غیر قابل لمس شبکه ای از ارتباطات انسانی هستیم. همزمان با ظهور شبکه های اجتماعی مجازی اصطلاحات جدیدی مثل رسانه اجتماعی و مهندسی اجتماعی نیز به گوش می خورند. (کریمی، ۱۳۷۹: ۴۴)

نقش شبکه های اجتماعی بر خانواده ها

جوامع امروزی با مشکلات و معضلات اجتماعی متعددی روبرو هستند اما در همه جوامع برخی مسائل و مشکلات از درجه اهمیت بالاتری برخوردار هستند که به واسطه میزان آسیبی که بر پیکره جامعه وارد می‌کنند، می‌توان به اهمیت آنها پی برد. یقیناً یکی از مهم‌ترین این معضلات، پدیده «طلاق» است؛ چرا که صدمه‌های وارده از این معضل بر پیکره خانواده که مرکز ثقل جامعه محسوب می‌شود، وارد می‌آید. همان‌طور که می‌دانیم خانواده اولین و بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی موجود در جامعه است که هم ضامن سلامت و هم بقای آن تلقی می‌شود. از سوی دیگر شخصیت فرزندان در خانواده شکل گرفته و آنان را منطبق و سازگار با الگوهای جامعه بار می‌آورد؛ اما خانواده همیشه قادر به نگهداشت، انسجام و هدایت اعضا به سمت یک هدف نیست و

برخی اوقات دچار گسست در بین اعضای خود می‌شود که در نهایت این فاصله و گسست می‌تواند منجر به فروپاشی این نهاد بسیار مهم شود. در سال‌های اخیر روند بروز این پدیده در کشور بشدت در حال افزایش بوده است به نحوی که سیر صعودی طلاق در کشور در حال جابه‌جا کردن رکوردهای جهانی است. طبق برآوردهای غیررسمی، ایران در زمینه آمار طلاق به رتبه چهارم جهان صعود کرده است. در ۵ سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ آمار طلاق از ۹۴ هزار به ۱۴۳ هزار افزایش یافته و در سال ۱۳۹۲ این آمار به بیش از ۱۴۴ هزار مورد رسیده است. آمار طلاق رسمی و ثبت‌شده تهران نیز از ۱۶۵۶۷ مورد در سال ۱۳۸۳ به ۲۶۶۶۲ مورد در سال ۱۳۹۲ رسیده است. (آینده‌بان، ۱۳۹۳: صفحه ۵۲) سال ۹۲ میزان طلاق‌ها ۳/۴ درصد نسبت به سال ۹۱ از افزایش برخوردار بوده است که ۱۴/۲ درصد طلاق‌ها مربوط به سال اول زندگی و حدود ۵۰ درصد طلاق‌ها مربوط به ۵ سال اول زندگی است. سال ۹۲ به طور متوسط در ازای هر ۵ ازدواج، یک طلاق و در مقابل هر صد ازدواج، ۲۰/۱ طلاق به ثبت رسیده است. (محزون، ۱۳۹۳) در میان عوامل اعلام‌شده برای علل طلاق در کشور، رقم قابل توجه یعنی ۴۲ درصد از طلاق‌ها تحت تاثیر عوامل اعلام‌نشده دسته‌بندی می‌شوند. بسیاری معتقدند بخش قابل توجهی از این عوامل اعلام‌نشده در زمینه نابهنجاری‌های عاطفی و جنسی است. (جلالی، ۱۳۹۲).

آنچه بدیهی به نظر می‌رسد آن است که در زمان گذشته نهاد خانواده به عنوان تنها نهاد کارگزار جامعه‌پذیری افراد محسوب می‌شد، اما با توجه به تغییرات صورت‌گرفته و رشد فناوری و بروز پدیده‌های نوظهوری چون اینترنت، ماهواره، رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی، شاهد پیدایش رقباتی جدی در کنار خانواده در امر جامعه‌پذیری افراد هستیم. از میان رسانه‌های متنوع و نوین می‌توان از شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان یکی از پرمخاطب‌ترین رسانه‌ها در سراسر دنیا یاد کرد که بویژه با رشد فناوری تلفن‌های همراه هوشمند و تسهیل دسترسی افراد به این شبکه‌ها ضریب نفوذ اعضای آن به سرعت در حال افزایش است. تعداد کاربران اینترنت کشور در سال ۹۱ برابر با ۴۶ میلیون و ۲۷۶ نفر اعلام شده که در این راستا ضریب نفوذ کاربران اینترنت در سال ۹۱ برابر با ۶۱/۵۷ درصد برآورد می‌شود. در این میان بیشترین دسترسی مربوط به اتصال تلفن همراه است که با تعداد ۳۲ میلیون و ۱۳ هزار ۴۹۴ کاربر معادل ۴۹/۷۳ درصد از کاربران را شامل می‌شود؛ بنابراین آمار، تعداد کاربران اینترنت تلفن همراه در سال ۹۱ نسبت به سال ۹۰ بیش از ۶۰/۶۳ درصد رشد را نشان می‌دهد. (مرکز مدیریت توسعه ملی اینترنت، ۱۳۹۲) تعداد اعضای بزرگ‌ترین شبکه اجتماعی دنیا یعنی فیس‌بوک تنها پس از گذشت ۸ سال از شروع فعالیت (۴ فوریه ۲۰۰۶) در ماه سپتامبر سال ۲۰۱۲ از مرز یک میلیارد نفر گذشت و امروز از هر ۷ انسان یک نفر در آن عضو است. (آشنا، ۱۳۹۰).

نقش شبکه‌های اجتماعی بر کنترل سبک زندگی

گسترش شبکه‌های اجتماعی در میان جوامع امروزی به‌گونه‌ای است که اصلاً امکان کنترل سبک زندگی با این رسانه‌های جدید وجود ندارد، یعنی سبک زندگی‌ای که در یک جامعه آرمانی و مطلوب چه دینی و چه غیردینی تصور می‌کنید، قابلیت سازگار شدن با شبکه‌های اجتماعی که فراگیر است و هیچ‌گونه کنترل و محدودیتی بر آن نیست را ندارد. (افشار زنجانی، ۱۳۸۸). حریم خصوصی غیرمطمئن از لوازم فرهنگی این شبکه‌های اجتماعی است. بین هویت حقیقی و هویت مجازی افراد در شبکه‌های اجتماعی شکاف وجود دارد و این کاملاً با آنچه در فرهنگ و سبک زندگی اسلامی و محیط خانواده به‌عنوان جامعه آرمانی به آن نگاه می‌کنید تفاوت دارد. شبکه‌های اجتماعی به دلیل اینکه افراد را به یک حریم خصوصی می‌برد، اصلاً نمی‌تواند با آن اساس کار که حداقل درخور تعلیم و تربیت و زندگی با سبک ایرانی - اسلامی خانواده است، سازگار باشد. با آمدن شبکه‌های اجتماعی مجازی، شکل جدیدی از زندگی در فضای مجازی پدید آمد و روابط میان افراد با شکل سنتی آن تغییر کرد و تاثیر غیرقابل انکاری بر روابط اجتماعی بر جای گذاشت. شبکه‌های اجتماعی یکی از پرتعدادترین رسانه‌ها هستند که مخاطبان بسیاری بویژه از قشر جوان دارند. ویژگی‌های تعاملی و شکل‌گیری بستر برای ایجاد روابط اجتماعی از دلایل مورد استقبال واقع شدن شبکه‌های اجتماعی است. شبکه‌های اجتماعی با قابلیت‌هایی که در اختیار کاربران خود قرار می‌دهند به ۵ اولویت اول کاربران اینترنت تبدیل شده‌اند. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۷) فرد در شبکه‌های اجتماعی با طیف وسیعی از افراد در ارتباط است و علایق خود در زمینه‌های مختلف را با آنها به اشتراک می‌گذارد. افراد در شبکه‌های اجتماعی می‌توانند هویتی کاملاً دلخواه داشته باشند و بر پایه همان هویت دلخواه ارتباط مجازی خود را با دیگران گسترش دهند. ظاهر این شبکه‌ها

جمع‌گراست. امروز تغییرات فرهنگی موجب شده مردم ترجیح دهند در عین تنهایی، ارتباطات گسترده‌ای هم با جهان پیرامون خود داشته باشند. شبکه‌های اجتماعی این خواسته را فراهم می‌کند. (زودویگ، ۱۳۸۴). شبکه‌های اجتماعی مختلف با سرویس‌ها و خدمات مختلفی که در اختیار کاربران خود قرار می‌دهند، موجب تاثیرگذاری بیشتر روی زندگی آنها و جامعه و رفتارهای اجتماعی می‌شوند. شبکه‌های اجتماعی در حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و سایر حوزه‌های مهم تاثیر می‌گذارند. به عنوان مثال شبکه اجتماعی فیس‌بوک با وجود امکانات و خدمات ویژه و جدیدی که دارد و با اینکه کاربران بسیاری را جذب کرده است، اما یکی از تاثیرات منفی‌اش روی روابط بین فردی است؛ به‌عنوان مثال، مطالعه‌ای در انگلستان نشان داده است حدود یک‌سوم طلاق‌ها در این کشور با شبکه اجتماعی فیس‌بوک در ارتباط است. (لاون، کنت سی؛ لارن، جین پی، ۱۳۸۰). رشد فزاینده شبکه‌های اجتماعی، نسبت به جدا شدن نسل جدید و حتی نسل قدیم از روابط اجتماعی خارج از فضای نت و فرورفتن در دنیای مجازی خودساخته، هشدار می‌دهد. نتایج بررسی‌های محققان دانشگاه شیلی نشان می‌دهد گذراندن زمان در شبکه‌های اجتماعی باعث تخریب زندگی زناشویی همچنین بروز افسردگی در افراد می‌شود. بر همین اساس، میزان طلاق و جدایی در افرادی که زمان زیادی را در شبکه‌های اجتماعی می‌گذرانند، به مراتب بیشتر از افرادی است که زندگی را بدون شبکه‌های اجتماعی تجربه می‌کنند. دکتر «کوآتور سباستین» استاد دانشگاه کاتولیک شیلی می‌گوید: «شبکه‌های اجتماعی به دلیل اعتیادآور بودن، باعث کاهش توجه زوجین به یکدیگر می‌شوند، بنابراین باعث کم‌رنگ شدن نقش افراد در زندگی زناشویی می‌شوند و ایجاد دل‌سردی می‌کنند». (جیمز، ۱۳۹۰).

روش تحقیق

روش تحقیق پژوهش حاضر از نوع توصیفی - پیمایشی می‌باشد.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها

ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش شامل مشاهدات میدانی، اسناد و مدارک، مصاحبه با افراد مطلع روستا، کتاب‌ها و سایت‌های اینترنتی معتبر. همچنین برای نظر سنجی از افراد مورد مطالعه از پرسشنامه ۲۵ سوالی به عنوان ابزار استفاده گردید.

جامعه آماری

جامعه مورد مطالعه تحقیق حاضر کلیه خانواده‌های شهر کازرون می‌باشد.

تعیین حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

از تعداد کل جامعه آماری از طریق فرمول کوکران تعداد ۱۴۰ نفر از افراد متاهل در خانواده‌های شهر کازرون را انتخاب کردیم. انتخاب نمونه بر اساس روش کوکران برای تعمیم به کل جامعه آماری صورت گرفت و تعداد ۱۴۰ نفر بدست آمده تحت عنوان حجم نمونه قرار داده شده است.

پایایی و روایی

یکی از روش‌های معمول ارزیابی یک وسیله اندازه‌گیری بدست آوردن میزان روایی آن است روایی نشان دهنده گستره میان‌تورش یا خطایی است که یک وسیله اندازه‌گیری ممکن است داشته باشد ما می‌خواهیم بدانیم تا چه حد یک وسیله اندازه‌گیری نمونه معرفی از وسایل اندازه‌گیری صفت خاصی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. (دلاور، ۱۳۹۰: ۷۶) آلفای پدست آمده از پرسشنامه ۰/۸۲۹ می‌باشد.

شیوه تجزیه و تحلیل داده ها

پس از تکمیل فرم ها اطلاعات بدست آمده بوسیله نرم افزار SPSS تحلیل شد و از کلیه متغیرهای وارد شده آمار توصیفی همچنین آمار استنباطی گرفته شد و رد یا تایید فرضیات جهت پی بردن به سطح رابطه و همبستگی میان متغیرها مشخص شدند. دو دسته آزمون توصیفی (شامل فراوانی، درصد و انحراف معیار داده ها) و آزمون استنباطی شامل آزمون همبستگی با هدف بررسی فرضیات انجام گردید.

جنسیت

همانطور که جدول و نمودار (۱) نشان می دهد که ۷۰ درصد (۹۸ نفر) پاسخگویان مرد و ۳۰ درصد (۴۲) زن بوده اند.

جدول (۱) توزیع فراوانی جنسیت

شاخص ها	فراوانی	درصد
مرد	۹۸	۷۰.۰
زن	۴۲	۳۰.۰
کل	۱۴۰	۱۰۰

سن

همانطور که در جدول و نمودار (۲) نشان داده شده است که ۷/۸۵ درصد (۱۱ نفر) آزمودنی ها کمتر از ۳۰ سال ۶۲/۸۵ درصد (۸۸ نفر) بین ۳۰ تا ۳۹ سال، ۲۵/۷۱ درصد (۳۶ نفر) ۴۰ تا ۴۹ سال و ۳.۵۸ درصد (۵ نفر) بیشتر از ۵۰ سال سن داشته اند.

جدول (۲) توزیع فراوانی وضعیت سنی پاسخ دهندگان

شاخص ها	فراوانی	درصد
کمتر از ۳۰ سال	۱۱	۷.۸۵
۳۰ تا ۳۹ سال	۸۸	۶۲.۸۵
۴۰ تا ۴۹ سال	۳۶	۲۵.۷۱
بیشتر از ۵۰ سال	۵	۳.۵۸
کل	۱۴۰	۱۰۰

تحصیلات

همانطور که در جدول و نمودار (۳) نشان داده شده است، دارندگان تحصیلات با درجه فوق دیپلم با ۲۲/۸۵ درصد (۳۲ نفر) و افراد با تحصیلات لیسانس با ۶۵ درصد (۹۱ نفر) بیشترین و ۱۲.۵ درصد فوق لیسانس (۱۷ نفر) کمترین تعداد نمونه آماری را تشکیل داده اند.

جدول (۳) توزیع فراوانی تحصیلات پاسخ دهندگان

شاخص ها	فراوانی	درصد
فوق دیپلم	۳۲	۲۲.۸۵
لیسانس	۹۱	۶۵.۰
فوق لیسانس	۱۷	۱۲.۵
کل	۱۴۰	۱۰۰

جدول ۴ شرح سوالات پرسشنامه

جمع کل	کاملا مخالف	مخالف	بی نظر	موافق	کاملا موافق		
۱۴۰	۶	۱۸	۵۱	۲۸	۳۷	F	من برای پیشرفت در کارم علاقه زیادی به استفاده از اینترنت دارم
۱۰۰۰	۴۲۸	۱۲۸۵	۳۶۴۲	۲۰۰	۲۶۴۲	p	
۱۴۰	۰	۱۹	۲۷	۴۱	۵۳	F	همیشه از واتساپ و تلگرام برای ارسال پیام و تماس استفاده می‌کنم.
۱۰۰۰	۰	۱۳۵۷	۱۹۲۸	۲۹۲۸	۳۷۸۵	p	
۱۴۰	۱۲	۹	۲۵	۵۱	۴۳	F	از وابیر همیشه برای تماس های بازا یابی استفاده می‌کنم.
۱۰۰۰	۵۵۷	۶۴۲	۱۷۸۵	۳۶۴۲	۳۰۷۱	p	
۱۴۰	۵	۸	۳۱	۴۹	۴۷	F	سایت های اینترنتی به دلیل شلوغی خسته کننده اند.
۱۰۰۰	۳۵۷	۵۷۱	۲۲۱۴	۳۵۰	۳۳۵۷	p	
۱۴۰	۱۵	۱۹	۲۱	۴۶	۳۹	F	همیشه در گروه های واتساپ و بی تاک هستم.
۱۰۰۰	۱۰۷۱	۱۳۵۷	۱۵۰	۳۲۵۸	۲۷۸۵	p	
۱۴۰	۵	۱۴	۲۱	۵۲	۴۹	F	شبکه های اجتماعی زمینه های مفیدی برای خانواده هستند.
۱۰۰۰	۳۵۷	۱۰۰	۱۵۰	۳۷۱۴	۳۵۰	p	
۱۴۰	۱۴	۱۵	۱۸	۳۹	۵۴	F	دوست دارم همیشه گروهها شبکه های اجتماعی باشم و در آنها فعالیتهای فرهنگی انجام دهم.
۱۰۰۰	۱۰۰	۱۰۷۱	۱۲۵۸	۲۷۸۵	۳۸۵۷	p	
۱۴۰	۰	۱۲	۳۴	۵۶	۳۸	F	کاربران اینترنتی در جهت تقویت بنیان خانواده با شکست مواجه می شوند و اغلب به انزوا کشانده می شوند.
۱۰۰۰	۰	۸۵۷	۲۲۸۵	۴۰۰	۲۷۱۴	p	
۱۴۰	۰	۱۴	۲۹	۴۲	۵۵	F	شبکه خانواده به شدت متاثر از شبکه های اجتماعی است.
۱۰۰۰	۰	۱۰۰	۲۰۷۱	۳۰۰	۳۹۲۸	p	
۱۴۰	۶	۱۶	۲۴	۴۶	۴۸	F	هرچه میزان استفاده فرد از شبکه های اجتماعی بیشتر باشد احتمال طلاق در خانواده وی بیشتر است.
۱۰۰	۴۲۸	۱۱۴۲	۱۷۱۴	۳۱۴۲	۳۴۲۸	p	
۱۴۰	۰	۱۵	۳۲	۵۱	۴۲	F	تکنولوژی ارتباطی مشغله زندگی را دو جندان کرده است.
۱۰۰۰	۰	۱۰۷۱	۲۲۸۵	۳۶۴۲	۳۰۰	p	
۱۴۰	۰	۵	۳۱	۴۸	۵۶	F	فناوری اینترنت نیاز هر نهاد امروزی است.
۱۰۰۰	۰	۳۵۷	۲۲۱۴	۴۲۲۸	۴۰۰	p	
۱۰۰۰	۳۵۷	۱۰۰	۱۵۰	۳۷۱۴	۳۵۰	p	پی بردن به وضعیت روز جهان مستلزم اتصال به اینترنت و شبکه های اجتماعی است.
۱۴۰	۱۴	۱۵	۱۸	۳۹	۵۴	F	
۱۴۰	۱۲	۹	۲۵	۵۱	۴۳	p	زندگی ماشینیسم و وجود شبکه های اجتماعی از قبیل توییتر و فیس بوک برای خانواده پویا نیازمند است.
۱۰۰۰	۵۵۷	۶۴۲	۱۷۸۵	۳۶۴۲	۳۰۷۱	F	
۱۰۰۰	۱۰۰	۱۰۷۱	۱۲۵۸	۲۷۸۵	۳۸۵۷	p	همان زندگی ستنی بی دغدغه را بر سیستم ارتباطی

۱۴۰	۰	۱۲	۳۴	۵۶	۳۸	F	امروز ترجیح می‌دهم.
۱۴۰	۶	۱۸	۵۱	۲۸	۳۷	F	شبکه‌های اجتماعی در اختلافات خانوادگی تأثیر زیادی دارند.
۱۰۰۰	۴.۲۸	۱۲.۸۵	۳۶.۴۲	۲۰.۰	۲۶.۴۲	p	
۱۴۰	۰	۱۹	۲۷	۴۱	۵۳	F	آنقدر شبکه‌های اجتماعی سرگرم‌کننده هستند که بعضی وقتها یادمان نیست که چیکار می‌کنیم.
۱۰۰۰	۰	۱۳.۵۷	۱۹.۲۸	۲۹.۲۸	۳۷.۸۵	p	
۱۴۰	۱۲	۹	۲۵	۵۱	۴۳	F	من اعتقاد دارم هر گروه سنی نباید از شبکه‌های اجتماعی استفاده کند.
۱۰۰۰	۵.۵۷	۶.۴۲	۱۷.۸۵	۳۶.۴۲	۳۰.۷۱	p	
۱۴۰	۱۵	۱۹	۲۱	۴۶	۳۹	F	هنگام استفاده از شبکه‌های اجتماعی احساس بی‌حوصلگی می‌کنم.
۱۰۰۰	۱۰.۷۱	۱۳.۵۷	۱۵.۰	۳۲.۵۸	۲۷.۸۵	p	
۱۴۰	۵	۱۴	۲۱	۵۲	۴۹	F	شبکه‌های اجتماعی عامل ایجاد تشنج در خانواده است.
۱۰۰۰	۳.۵۷	۱۰.۰	۱۵.۰	۳۷.۱۴	۳۵.۰	p	
۱۴۰	۱۵	۱۹	۲۱	۴۶	۳۹	F	من اعتقاد دارم فشار ناشی از کار با گوشی‌های جدید تلفن همراه بسیار زیاد است.
۱۰۰۰	۱۰.۷۱	۱۳.۵۷	۱۵.۰	۳۲.۵۸	۲۷.۸۵	p	

فرضیه اصلی

به نظر می‌رسد شبکه‌های مجازی بر خانواده‌ها در سال‌های ۹۴-۹۰ در شهرستان کازرون تأثیر زیادی داشته است.

جدول (۵) ضریب همبستگی تأثیر شبکه‌های مجازی بر خانواده‌ها در سال‌های ۹۴-۹۰ در شهرستان کازرون

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
شبکه‌های مجازی	۲/۶۴	۰/۵۴	ضریب همبستگی	۰/۴۱۲
خانواده	۳/۱۴۱	۰/۲۱۵۴	معناداری	۰/۰۳

بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین شبکه‌های مجازی بر عملکرد خانواده رابطه معنادار وجود دارد زیرا سطح معناداری $\text{sig} \leq /05$ قابل قبول است. لذا فرضیه فوق‌الذکر با قوت بالا مورد تأیید قرار می‌گیرد. چون ضریب معناداری ۰/۰۳ می‌باشد و از سطح معناداری $\text{sig} \leq /05$ کمتر است پس فرضیه با ۹۷٪ احتمال قابل قبول است.

فرضیه‌های فرعی

به نظر می رسد استفاده از شبکه های مجازی بر طلاق در شهرستان کازرون تاثیر دارد.

جدول (۶) ضریب همبستگی بین استفاده از شبکه های مجازی بر طلاق

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
استفاده از شبکه های مجازی	۲/۳۳	۰/۱۷۷	ضریب همبستگی	۰/۵۱۳
طلاق	۳/۱۲۱	۰/۴۱۲۴	معناداری	۰/۰۲

بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین استفاده از شبکه های مجازی بر طلاق رابطه معنادار وجود دارد زیرا سطح معناداری ≤ 05 قابل قبول است. لذا فرضیه فوق الذکر با قوت بالا مورد تأیید قرار می گیرد. چون ضریب معناداری ۰/۰۲ می باشد و از سطح معناداری ≤ 05 کمتر است پس فرضیه با ۹۸٪ احتمال قابل قبول است.

به نظر می رسد استفاده از شبکه های مجازی بر بزهکاری فرزندان در شهرستان کازرون تاثیر دارد.

جدول (۷) ضریب همبستگی بین استفاده از شبکه های مجازی بر بزهکاری فرزندان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
استفاده از شبکه های مجازی	۲/۸۴۱	۰/۲۱۴	ضریب همبستگی	۰/۴۷۱
بزهکاری فرزندان	۳/۰۶۱	۰/۱۱۵۷	معناداری	۰/۰۲

بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین استفاده از شبکه های مجازی بر بزهکاری فرزندان رابطه معنادار وجود دارد زیرا سطح معناداری ≤ 05 قابل قبول است. لذا فرضیه فوق الذکر با قوت بالا مورد تأیید قرار می گیرد. چون ضریب معناداری ۰/۰۲ می باشد و از سطح معناداری ≤ 05 کمتر است پس فرضیه با ۹۸٪ احتمال قابل قبول است.

نتیجه گیری و پیشنهادات

این روزها با گسترش ارتباطات در فضای مجازی، روابط بین اعضای خانواده به سردی می - گراید. سردی روابط خانوادگی را می - توان به سبب داشتن تجربیات زیستی متفاوت بین اعضای خانواده دانست. دیگر والدین و فرزندان کمتر در فضاهای مشترک فیزیکی و عاطفی و اطلاعاتی و تفریحی واقعی، خاطرات مشترکی را با هم تجربه می - کنند. این کاهش اشتراکات عاطفی و فکری و اطلاعاتی به تفاوت در منظر و دیدگاه آنها دامن می - زند و در نتیجه هر کدام از این دو، زندگی را از دید خود تفسیر و چه بسا مسیری متفاوت طی می - کند. ایجاد سوء تفاهم و سرد شدن روابط زوجین، طلاق و افزایش آن نیز از نتایج و تبعات منفی شبکه های مجازی است.

نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان داد هر چه میزان حضور افراد در شبکه های اجتماعی بیشتر باشد، به همان اندازه گرایش به سبک زندگی مدرن نیز بیشتر می شود و همچنین تفاوت معناداری در سبک زندگی افراد عضو شبکه های اجتماعی و

متقاضی طلاق نسبت به افراد غیرعضو وجود دارد. همچنین رابطه معناداری بین تقاضای طلاق و عضویت یکی از زوجین متقاضی طلاق در شبکه‌های اجتماعی وجود دارد. این نتایج با پژوهش‌های نعیمی (۱۳۸۷) که در یک پژوهش به بررسی تاثیر تعامل خانواده و ماهواره در بروز پدیده طلاق (مطالعه موردی شهرستان گرگان) پرداخته است و نتایج نشان‌دهنده تاثیر ماهواره در ایجاد ارزش‌های مدرن در زوجین و تاثیر خانواده در پیدایی ارزش‌های سنتی زوجین بوده است، همخوانی دارد. تکنولوژی‌های ارتباطی تعاملی و مجازی بویژه «شبکه‌های اجتماعی» الزام‌های جدی را بر هویت‌یابی افراد داشته است. ریسک‌پذیری، انتقالی بودن احساسات و عواطف، دادن فرصت بازاندیشی، تقویت فردی بودن، استقلال عمل و انتخابی بودن، ایجاد تعارض، دوسویگی و بحران در هویت، جبران کردن برخی کاستی‌های فضای عمومی و حقیقی، خصوصی کردن دنیای زندگی، فراغتی ساختن رسانه و فردی ساختن هویت، پیچیدگی در هویت، زیباسازی زندگی روزمره، جزء جزء کردن هویت، ارزشمند کردن تمایز و اهمیت دادن به سبک زندگی از جمله تأثیرات مفروض فضای مجازی بر ارزش‌ها، هویت و گرایش‌های افراد جامعه بویژه زوجینی است که در سال‌های اولیه و بحرانی پس از ازدواج به سر می‌برند. امروز به دلیل افزایش ضریب نفوذ شبکه‌های اجتماعی بویژه با گسترش تلفن‌های همراه هوشمند در بین افراد جامعه، نمی‌توان کارکرد شبکه‌های اجتماعی را به عنوان یکی از کارگزاران جامعه‌پذیری نادیده گرفت یا حذف کرد بلکه باید با تعامل درست با این پدیده نوظهور مواجه شد تا از این طریق بتوان از الگوپذیری‌های متفاوت و آسیب‌های بنیادین بر نهاد خانواده که در صورت جدی نگرفتن آن منجر به طلاق بین زوجین می‌شود، جلوگیری کرد. راه مقابله با آسیب‌های ناشی از شبکه‌های اجتماعی و ممانعت از شکل‌گیری تضاد الگوها و ارزش‌های سنتی و مدرن بین زوجین آن است که خانواده‌ها خود به شناخت دقیق الگوها و ارزش‌های مهم موجود بپردازند و نحوه درست استفاده کردن از شبکه‌های اجتماعی را به فرزندان و جوانان خود بیاموزند و با توجه به نفوذ قابل توجه نهاد خانواده در انتقال هنجارها و ارزش‌ها، با استفاده از سبک انتقالی درونی‌سازی و متقاعد کردن، به صورت ملایم، چنین سبکی را در انتقال الگوهای مورد نظرشان مدنظر داشته باشند. نیاز به ارتباط، گفتگو، تعامل و تبادل اطلاعات یکی از نیازهای اساسی نوع بشر است. گفت و گو مهم‌ترین مهارت در تحکیم بنیان و ایجاد فضای گرم در خانواده -ها و فرصتی است تا افراد علائق، صمیمیت و کدورت- های خود را ابراز و فاصله بین یکدیگر را کاهش دهند. خانواده‌ای مستحکم است که اعضای آن گفت و گو با هم را دوست داشته باشند و از همنشینی با هم لذت ببرند. در چنین خانواده -هایی اعضا کمترین تنش را در فضای خانه با هم داشته و در نهایت فرزندان موفق‌تری تربیت می‌کنند.

اما در سایه تحولات اجتماعی در جامعه در حال گذار ما به دلایل متعدد از جمله اشتغال والدین به امور خارج از منزل، حضور کمتر افراد خانواده در کنار یکدیگر، و این که وقت کمتری می‌توانند برای تعامل رو در رو با یکدیگر بگذارند، مسیرهای جبران این نیاز به سمت مجازی شدن پیش می‌رود. سیستم‌های جدید ارتباطی (شبکه‌های مجازی) آسانتر، ارزان‌تر و در دسترس‌تر است و به همین دلیل، استفاده از این فناوری‌های نوین برای کاربران جذاب‌تر است و کمبود ارتباطات میان فردی در جامعه به راحتی از طریق این سیستم جبران می‌شود.

خانواده -ها باید ضرورت گفت و گوی با کیفیت را در خانه بیش از پیش جدی بگیرند. پدر و مادرها باید الگوی مناسبی در گفت و گو باشند و خود را مقید به زمان و برنامه مشخصی برای گفت- و گو در منزل دانسته و با فرزندان درباره مسائل مختلف روز و غیره صحبت کنند. گفتگوهای صمیمانه یکی از مهم‌ترین و موثرترین شیوه‌های افزایش صمیمیت بین اعضای خانواده است؛ اما این کار نیازمند تقویت مهارت -های گفتگو و توجه به کیفیت گفتگو دارد.

راهکارها

- حفظ استقلال و تمایز اعضای خانواده از هم با مدیریت انعطاف پذیرانه تمایزها و در عین حال اجتناب از پیامدهای نامطلوب آن، مانند انزوا و تنهایی کامل

- مدیریت نیازها و توجه به نیازهای عاطفی و احساسی اعضای خانواده در هنگام گفتگوها

والدین در این زمینه باید مطالعه لازم را داشته و با نیازهای روانی یکدیگر و نیز فرزندان آشنا باشند و با گفت و گو و حرف زدن به دنیای آنها نزدیک شوند.

-مدیریت زمان استفاده از وسایل ارتباطی الکترونیکی از طریق آموزش فرهنگ صحیح استفاده از امکانات جدید به فرزندان و ایجاد تفاهم در زمان استفاده از این ابزارها در خانواده و اختصاص دادن زمانی برای گفتگوهای دوره‌می در باره مسائل مختلف در ساعات مشخصی از روز

-استفاده از فرصت حضور در فضاهای تفریحی در خارج از خانه برای برقراری گفتگوهای صمیمانه و چهره به چهره با یکدیگر
- استفاده از فضای مجازی برای تعامل با شبکه خویشاوندان و تشکیل گروه -های خانوادگی ایمن و تشویق فرزندان برای حضور در این گروه-ها به عنوان مقدمه -ای برای گسترش ارتباطات صمیمانه با سایر بستگان در فضای واقعی
-استفاده از فرصت بازی و تفریحات سالم در خانواده برای تعامل بیشتر و گفتگوهای صمیمانه در خلال بازی ها
-برای برقراری یک گفتگوی بادوام شرط نخست آموزش شنیدن و گوش دادن مشفقانه و توجه به صحبت- های طرف مقابل است.

-استفاده از شیوه داستان گویی و بکارگیری لطایف و ضرب-المثل ها برای انتقال پیام در گفتگوهای دوستانه
- کرامت بخشی و حرمت دادن به اعضای خانواده و پرهیز از سخنان ملامت-گر و تحکم آمیز و آمرانه که طرف مقابل را به واکنش های منفی و ترک گفتگو می کشاند.
- استفاده از فرصت گفتگوی صمیمانه در زمان غذا خوردن و دوره‌می سر سفره.
-توجه و اهمیت دادن به احساسات طرف مقابل و ایجاد شوق و امید به برقراری ارتباط در اعضای خانواده.
- فرزندان و سایر اعضای خانواده را طرف مشورت قرار دادن و از آنها در موضوعات مهم نظر و راهکار خواستن.

منابع:

۱. افشار زنجانی، ابراهیم (۱۳۸۸). اینترنت، جنبه های نظری و کاربردی آن. تهران: نشر کتابدار.
۲. آشنا، حسام‌الدین (۱۳۹۰). اینترنت و امنیت فرهنگی - سیاسی (مجموعه مقالات) کمیسیون ملی یونسکو.
۳. جان، فیدر (۱۳۹۰). جامعه اطلاعاتی. ترجمه علی رادباوه و عباس گیل وری. تهران: نشر کتابدار.
۴. جلالی، علی اکبر (۱۳۹۲) آسیب‌شناسی فناوری اطلاعات در خانواده: پژوهشکده خانواده چاپ اول
۵. جیمز، اسلوین (۱۳۹۰). اینترنت و جامعه. ترجمه عباس گیلوری و علی رادباوه. تهران: نشر کتابدار.
۶. جیمز، اسلوین (۱۳۹۰). اینترنت و جامعه. ترجمه عباس گیلوری و علی رادباوه. تهران: نشر کتابدار.
۷. حسونود مسعود (۱۳۹۳) تاثیر شبکه های اجتماعی در بروز پدیده طلاق به نقل از سایت
۸. دلاور، علی (۱۳۹۰) روش های تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت.
۹. زودویگ، یوهان (۱۳۸۴). شبکه های هوشمند نسل جدید. ترجمه علی اصغر حمیدیان. تهران: علمی کاربردی.
۱۰. ژان کازنو (۱۳۸۳). جامعه شناسی وسایل ارتباط جمعی. ترجمه باقر ساروخانی و منوچهر بهشتی. تهران: اطلاعات.
۱۱. ساروخانی، باقر (۱۳۹۲). جامعه شناسی ارتباطات، تهران: انتشارات اطلاعات چ سیزدهم ج اول.
۱۲. عبداللهیان، ح؛ کرمانی، ح. «سنجش سرمایه اجتماعی کاربران ایرانی شبکه اجتماعی فیس بوک». فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات فرهنگی ایران. دوره ۶، شماره ۱، ۲۳-۲۶، ۱۳۹۲.
۱۳. غمامی محمد (۱۳۸۴)، خطر سایبر برای کودکان، ماهنامه اصلاح و تربیت، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، شماره ۳۷، فروردین ماه.
۱۴. فرهادی، ربابه (۱۳۹۰). فناوری اطلاعات و ارتباطات اصول و کاربرد. تهران: کتابدار.
۱۵. کریمی، یوسف (۱۳۷۹): روان‌شناسی اجتماعی. تهران: نشر ارسباران چاپ ششم جلد دوم.

۱۶. لاون، کنت سی؛ لارن، جین پی (۱۳۸۰). فناوری اطلاعات. ترجمه حمید محسنی. تهران: کتابدار.
۱۷. مارک، پاستر (۱۳۹۰). عصر سوم رسانه‌ها. ترجمه غلام‌حسین صالح یار. تهران: موسسه طلوع
۱۸. مارک، پاستر (۱۳۹۰). عصر سوم رسانه‌ها. ترجمه غلام‌حسین صالح یار. تهران: موسسه طلوع
۱۹. مرادی، نجیمة (۱۳۸۴). اینترنت و آسیب‌های روانی مقاله منتشره از جهاد دانشگاهی شیراز.
۲۰. معتمدنژاد، کاظم (۱۳۸۹). جامعه اطلاعاتی اندیشه‌های بنیادین، دیدگاه‌های انتقادی و چشم‌اندازهای جهانی. میراث قلم.
۲۱. مهاجرانی، عطاء ا ۰۰۰ (۱۳۹۴) وضعیت زنان در رسانه اینترنت، مجموعه مقالات: دفتر امور زنان نهاد ریاست جمهوری.

22. <http://www.hadinews.ir>

The Impact of Virtual Networks on Families in Kazeroun City and Solutions to Control them between 2011 and 2015

Younes Mirzaei

Master student of Islamic Azad University, Nourabad Mamasani Branch

Abstract

With the expansion of the Internet access and the presence of people as users in social networks, there is a very large space for communication between people. Despite many benefits including the reduction of communication costs and facilitation of communication, the cyberspace has created so many problems that families have been greatly affected by this issue. The purpose of this study is to investigate the impact of virtual networks on families in the city of Kazeroun and their control solutions in the interval between 2011 and 2015. This is a descriptive - survey research in terms of the method. The study population consists of all families of Kazeroun City among which 140 families were selected as the sample size. The research instrument is a questionnaire that has been designed based on the research hypotheses with a normal Cronbach's alpha coefficient of 0.809. The findings showed that there is a significant relationship between virtual networks and the family function because the level of significance of $\text{sig} \leq 0.05$ is acceptable. Therefore, the hypothesis is acceptable with a probability of 97%. There is a significant relationship between the use of virtual networks and children's crimes, since the level of significance $\text{sig} \leq 0.05$ is acceptable. Therefore, the hypothesis is acceptable with a probability of 98%. Based on the results of Pearson correlation coefficient test, there is a significant relationship between the use of virtual networks and divorce because the significance level of $\text{sig} \leq 0.05$ is acceptable. Thus, the hypothesis is acceptable with a probability of 98%.

Keywords: virtual networks, family, Kazeroun City, cyberspace control solutions
